

ארון של שאלות ותקוות וייאוש

וכאשר דברים מתפתחים מאפס, הם חושפים מחשבות ורגשות בסיסיים, שהם כאילו ידועים ומוכנים מאליהם, אבל באמת, במרוץ הרגיל של החיים, איש כמעט אינו מקדיש להם תשומת לב.

וכך, מתחת לערימות של שתיקות ומאפיינים חיצוניים, מתגלה בחדרה של נועה ארון שלם של שאלות, ותחושות ותקוות, ופחדים וייאוש. פתאום מתברר שלא הכל בסדר ולא הכל חפוף, גם בעולמם של נערים ש"לא חסר להם שום דבר". המחברת, נורית קירש, מנווטת ביד אמונה את גיבורי הספר ואת הקוראים, ואינה מניחה להם לגלוש להטפה או לבנליות. התחושות היוצאות מארונה של נועה, כמו גם ממגירותיו של עופר, נחשפות בדרך טבעית, כאילו בין השורות. השפה הקולחת והמהירה מוסיפה לאמינות הכללית של הסיפור, עד שהגבול המפריד בינו לבין החיים ה"אמיתיים" מיטשטש לעתים ללא הכר. נקרא בנשימה אחת ומומלץ בחום, במיוחד למי שחושבים שהם כבר יודעים הכל על עולמם של בני חמש עשרה.

חדש, אמיץ, אכזר ובלתי צפוי כאחד. נכון, הנערים והנערות המתבגרים כיום בינינו אינם נאלצים להתמודד עם כיבוש השממה ו/או עם לבטים של זהות לאומית וזיכרונות טראומטיים בני דור אחד. רובם גם אינם מתמודדים עם קשיי פרנסה קיצוניים. אז מה? זה אומר שחיהם מסודרים ומשעממים? ששום דבר "חשוב" לא קורה בהם?

"חמשושית" מתחיל דווקא מאירוע שיכול להיראות מאוד לא חשוב: בן דוד בא לגור בבית קרוביו למשך מחצית השנה. לא משהו שעושים ממנו עניין גדול כימינו? טעות. בשביל בת הדודה, זוהי רעידת אדמה. ראשית, האורח מקבל את חדרה והיא יוצאת ל"גלות" זמנית בחדרן של אחיותיה הצעירות. שנית, בן הדוד מבוגר ממנה בשנתיים, והם לומדים יחד באותו בית ספר תיכון. מערכת היחסים בין עופר (זה שמו של בן הדוד) לנועה (זה שמה של בת הדודה), מתפתחת ממש מאפס, על הרקע הכללי, הדינמי אך מטושטש של מערכת היחסים הסטריאוטיפית שבין בנות כיתה ט' לנערים מכיתה י"א.

חמשושית

נורית קירש. הוצאת הקיבוץ המאוחד.
95 עמודים, 29 שקלים

יבשם עזגר

אנשים מעריצים את הנעורים – מבלי להבין אותם. הורים לובשים ג'ינס, מנדרנים את הראש לצלילי מוסיקה עכשווית, מדברים ב"כזה" וב"כאלו" – אבל זה לא עוזר. כמו שמי שמתחפש בפורים לנפוליאון, לא ממש מבין את הראש של המצביא הקטן-גדול. נערה יכולה להעביר לאביה את המלח בארוחת הבוקר, הוא יכול לחייך אליה מעבר לשולחן – אבל על אף הקרבה הפיסית, ברוב המקרים היא לא מעבירה אליו את תחושותיה מעל לפער הדורות. "חמשושית" עושה זאת. הוא מצליח במקום שבו נכשלו רבים לפניו, והוא עושה זאת בכוחה של הכנות וכוחה של הברלה חדה ומדויקת בין עיקר לטפל. עולמה הפנימי של נערה בת-עשרה נפתח לפני הקורא, והוא מתגלה כעולם